

туризму. Так створюється можливість відіграти позитивну роль на світовій арені мирним шляхом, і тих, хто долучається до культури Японії стає все більше.

Важливим і показовим є те, що Японія виборола право приймати Олімпійські ігри в 2020 р. І не дивлячись на ситуацію з пандемією, перенесення їх на 2021 р., відсутність іноземних гостей, які наочно могли б ближче познайомитись з Японією, проведення заходу такого масштабу є ознакою ефективності комунікативної стратегії Японії.

Отже, можна стверджувати, що Японія веде цілеспрямовану стратегічну лінію в питаннях культурної дипломатії та витрачає багато зусиль і фінансів на розповсюдження свого культурного продукту у країнах світу. І така діяльність має свої досить вагомі результати. До японських культурних надбань залучаються все більше захоплених японським мистецтвом, японською модою, японською кухнею. Позитивні кейси Японії у сфері культурної дипломатії можуть бути використані українськими зовнішньополітичними відомствами у просуванні позитивного іміджу нашої держави.

Джерела та література

1. Jakartans throng to Japanese festivals. URL: <https://cutt.ly/ex4yRQh>
2. Japanese Foundation: [official site] URL: <https://www.jpjf.go.jp/e/>
3. The Japanese Culture Society in Singapore: [official site] URL: <https://www.jcss.org.sg/>
4. The Philippine Institute of Japanese Language and Culture. [official site] URL: <http://www.philippinesjapansociety.com/pijlc/>
5. Дубровина О. В., Дубинина О. Ю. Основные направления культурной дипломатии Японии. *Власть*. 2019. Том 27. № 4. С. 234–242.
6. Куланов А. Е. Культурная дипломатия Японии. *Япония*. 2007. № 36. С. 116–130.
7. Мошняга П. А. Внешняя культурная политика Японии. *Власть*. 2009. № 6. С. 159–161.

Ганзій Ольга

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ ДЕРЖАВ СЕРЕДНЬОЇ СИЛИ: ПРИКЛАД ШВЕЦІЇ

Анотація. Досліджуються особливості публічної дипломатії держав середньої сили як важливих акторів міжнародних відносин. Зосереджено увагу на сучасних тенденціях розвитку публічної дипломатії Швеції як держави середньої сили, основних напрямках та інституціях, що забезпечують її функціонування.

Ключові слова. Держави середньої сили, Швеція, публічна дипломатія, м'яка сила.

Abstract. The article examines peculiarities of public diplomacy of the middle powers as important actors in international relations. This study focuses on current trends in the development

of public diplomacy of Sweden as a middle power state, the main directions of it and institutions that ensure its functioning.

Keywords. *Middle power states, Sweden, public diplomacy, soft power.*

Публічна дипломатія набула особливого значення та важливості у зовнішньополітичному порядку денному. Під публічною дипломатією розуміється ефективний інструмент зовнішньої політики, практика поширення публічної думки серед закордонної аудиторії з метою досягнення її цілей [7, 4]. Разом із тенденцією трансформації міжнародного середовища, розвитком процесів глобалізації практика дипломатії також зазнає своїх змін. Публічна дипломатія своєю чергою виступає інструментом, який може сприяти розвитку стратегічного міжнародного позиціонування держави. Тому розвиток сектору публічної дипломатії має надзвичайно важливе значення для забезпечення зовнішньополітичних цілей та сприяння вирішенню глобальних проблем для держав, зокрема, тих, які відносять до категорії середньої сили.

Держави середньої могутності сприймаються як такі, що володіють меншими показниками сили щодо великих держав, проте незважаючи на нижчий рівень показників сили, вони здатні здійснювати значний вплив на такому ж рівні [7, 4]. Варто наголосити на тому, що саме публічна дипломатія забезпечує державам середньої сили можливості для отримання впливу у міжнародному просторі, який значно виходить за межі їх можливостей. Отже, для них успіх зовнішньополітичної діяльності залежить від здатності здійснювати такий значний вплив на міжнародне середовище, щоб забезпечити підтримку своїх основних цінностей та інтересів [3, 9].

Держави середньої сили в цьому сенсі здатні виступати активними гравцями у сфері публічної дипломатії. Такі ресурси держави середньої сили, як авторитетність на міжнародній арені, застосування м'якої сили, надійність, активна міжнародна співпраця, зокрема й із недержавними міжнародними організаціями, що базуються на спільних ціннісних орієнтирах, виступають потужною комбінацією. Ці фактори уможливлюють внесення помітного вкладу в іміджеву політику не лише окремої держави, але й моделі держави середньої сили загалом [3, 7] Джозеф Най зазначав: «Надійність – надзвичайно важливий ресурс, а симетрична надійність – це ключовий ресурс сили» [5, с. 223].

Держави середньої сили за допомогою публічної дипломатії можуть сприяти посиленню солідарності та розвитку демократичних цінностей; слугувати каталізатором для обговорення актуальних питань міжнародного порядку денного шляхом збільшення уваги до них (серед таких ключове значення мають питання розвитку економіки, боротьби із несправедливістю, дискримінацією, корупцією, інформаційними загрозами і питання зміни клімату); стимулювати розвиток багатостороннього співробітництва з питань ключових інтересів; формувати протидію авторитарним ідеям та режимам, уникаючи при цьому прямої конфронтації [6, 2].

Згідно із доповіддю Міністерства закордонних справ Швеції «Про розвиток шведської зовнішньополітичної служби у світі» публічна дипломатія розглядається як важливе доповнення, а інколи і як альтернатива традиційній дипломатії [9, с. 61]. Шведська публічна дипломатія націлена на створення

міжнародно визнаного образу, який би забезпечив державі вплив на міжнародній арені.

Шведський зовнішньополітичний інтерес полягає в обміні інформацією для розвитку торгівлі і туризму, а також для розширення міжнародних контактів, що в свою чергу сприяло б розвитку шведського суспільства. Ці завдання були покладені на Шведський інститут (Svenska institutet) – орган, створений за прикладом Британської Ради. Будучи інститутом, формально, але побічно пов'язаним зі шведським урядом через його міністерства, його діяльність безпосередньо узгоджується із урядом. До цього подібні функції виконувала Національна рада з розвитку Швеції (NSU), заснована ще в 1993 році. Ця тенденція до брендингу Швеції в наступні роки отримала подальший розвиток і досягла свого піку у створенні платформи «Brand Sweden» у 2007 році. Мета «Brand Sweden» – об'єднати зусилля для просування позитивного іміджу Швеції за кордоном. Базисом для створення іміджу шведської держави виокремлено такі ціннісні орієнтири: прогресивність, відкритість, чесність, усвідомленість, автентичність, інноваційність. Для просування ідей «Brand Sweden» Швеція відкрила віртуальне дипломатичне представництво та стала першою державою, яка зробила такий крок [4, с. 16].

Швеція стабільно займає лідерські позиції у рейтингу The Soft Power 30. Наприклад, у 2018 році вона зайняла 8 місце, а 2019 – 4 місце. Швеція займає таку високу позицію у рейтингу у зв'язку із наданням переваги м'якій силі через обмеженість військового ресурсу, на що значний вплив має політика нейтралітету. За останні роки Швеція також зарекомендувала себе як провідний світовий технологічний центр, що підтверджується високими показниками індексів підприємств. Завдяки розвитку публічної дипломатії Швеція посіла своє місце в п'ятірці кращих, оскільки світ починає усвідомлювати її унікальні сильні сторони м'якої сили [2].

Публічна дипломатія Швеції на сучасному етапі активно розвивається в інтернет-просторі, відбувається її розвиток шляхом запуску інформаційних порталів про державу, активної діяльності у соціальних мережах. Значного розвитку набуває напрям цифрової дипломатії, яка є однією із ключових у сфері шведської зовнішньої політики.[1, с. 85] Варто згадати існування сайту Swedish Foreign Policy Stories (Зовнішньополітичні історії Швеції). Цей сайт робить значний акцент на публічну дипломатію – пріоритетну тему для Міністерства закордонних справ Швеції. На сайті Swedish Foreign Policy Stories можна знайти безліч фільмів, зображень і текстів про Швецію. Сайт орієнтований на міжнародну аудиторію для того, щоб підвищити інтерес до шведської держави [8].

Також варто згадати проект «House of Sweden» (Дім Швеції) у Вашингтоні. Він виступає не лише дипломатичним представництвом (тут розташовані посольство Швеції та Ісландії), але й культурним центром для розвитку публічної дипломатії у США. Наступним важливим напрямом посилення «м'якої сили» Швеції є просування власних політичних цінностей за кордоном. Згідно із вже згаданою доповіддю Міністерства закордонних справ

Швеції як внутрішня, так і зовнішня політика Швеції ґрунтується на одних і тих самих соціально-демократичних цінностях. [9, с. 59].

Джерела та література

1. Маркушина Н., Парфененко Н. Ключевые моменты становления публичной шведской дипломатии и шведского бренда на современном этапе. *Оригинальные исследования*. 2002. № 10.3. С. 82–86.
2. Рейтинг The Soft Power 30. URL: https://softpower30.com/country/sweden/?country_years=2017,2018,2019.
3. Byrne C. Campaigning for a Seat on the United Nations Security Council: A Middle Power Reflection on the Role of Public Diplomacy. USC Center on Public Diplomacy at the Annenberg School. 2011. P. 46.
4. Hoffmann H. Twitter as an Instrument of Public Diplomacy: A Case Study of Sweden and Germany. Master of Arts Thesis Euroculture, 2013. P. 105.
5. Keohane O., Nye J. Power and Interdependence: World Politics in Transition, 3rd ed. New York: Longman, 2001. P. 334.
6. Kleinfeld R. How Middle-Power Democracies Can Help Renovate Global Democracy Support. 2021. P. 32.
7. Rudderham M. «Middle power pull: can middle powers use public diplomacy to ameliorate the image of the West?». *YCISS Working Paper*. 2008. № 46. P. 22.
8. Swedish Foreign Policy Stories. URL: <http://www.swemfa.se/>.
9. Summary of Swedish Ministry of Foreign Affairs. URL: <http://www.regeringen.se/contentassets/8ef536de15bc41fc9a464993b0493e71/sou-201121-summary-in-english>
10. Zajęcki R, Shuliak A., Fesyk O. Using Public Diplomacy for Creating International Peace and Security – the Case of Poland and Sweden. *Torun International Studies*, 2020. № 13. P.165–175.

Яворська Ольга

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ВПЛИВ ІМІДЖЕВОЇ СТРАТЕГІЇ НА РОЗВИТОК ВІДНОСИН ІЗРАЇЛЮ З ПРОВІДНИМИ ГРАВЦЯМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Анотація. У тезах розглянута актуальність дослідження іміджевої стратегії Держави Ізраїль на сучасній міжнародній арені; проаналізовано її вплив на розвиток відносин Єврейської держави з такими провідними гравцями: Сполучені Штати Америки, Російська Федерація та Європейський Союз; виокремлено основні аспекти іміджевої стратегії та напрями взаємодії із зазначеними акторами.

Ключові слова: Держава Ізраїль, іміджева стратегія, США, Російська Федерація, ЄС.

Abstract. The thesis examines the relevance of the study of the image strategy of the State of Israel on the modern international arena; analyzes its influence on the development of the Jewish state's relations with leading players, such as the United States, the Russian Federation and the